

YBL MIKLÓS

AZ ALKOTÁSOK ÉRTÉKÉT CSAK AZ
ÉPÍTÉSZ EGYÉNISÉGE BIZTOSÍTJA"

YBL MIKLÓS (1814—1891) a XIX. sz. második felének legnagyobb magyar építész. Pályáját külföldi tanulmányútjai után Pollák Mihály irodájában kezdi meg. Fő művei a *Jóti templom*, a *budapesti Puskin utcai volt Károlyi palota* és a *Budapesti Operaház*.

FÓT: TEMPLOM. 1845—55 között épült neoromán stílusban. Háromhajós, bazilikális templom, két homlokzati toronnyal. A tornyokat sisak helyett ballusztrád és a sarkaikra állított fiatornyok koronázzák (569. ábra).

BUDAPEST: VOLT KÁROLYI PALOTA. 1863—64-ben épült francia reneszansz stílusban. Jellemzően franciás a homlokzatok részletképzése és a sarokrízalitok manzardtetőzete. A Nemzeti Múzeum mögött, a Puskin és Múzeum utca sarkán áll (570. ábra).

BUDAPEST: OPERAHÁZ. 1878—84-ben épült olasz reneszansz ízlésben. Főhomlokzatát háromaxisos, oszlopokkal tagolt árkádos kocsialáhajtó, az emeleten pedig hasonló tagolású, árkádos loggia nyitja meg. Ybl tervváltozatainak elkészítéséhez tanulmányozta a korabeli színházépületeket, de ezektől eltérő, önálló remekművet alkotott (571. ábra).

Ybl folytatta 1868-ban a Hild József tervei szerint megkezdett budapesti *Szent István Bazilika* építését saját, módosított tervei alapján.

A *budapesti királyi várpalota* bővítését 1890-ban kezdte el Ybl. Halála után *Hauszmann Alajos* folytatta és fejezte be a *Bazilika* építésével együtt. Ugyancsak Ybl építette a Várhegy aljában a reneszansz stílusú *Várkert bazárt* és a *budai kioszkol*, továbbá a pesti Dunaparton álló *régi Vámházat*, a mai Marx Károly Közgazdasági Egyetemet.

Ubl Miklós 1814. április 6-án született Szikszófehérvá-
ron. Apja (Ubl Miklós) kereskedő, anyja Eiman Anna.
Kisvárosi elemi iskola után Úrszombéba tanul, majd a Bé-
csi Műegyetem reáliskolájában tanul, s ezt 1828-ban
kötényével fejezi be 1832-ben Pollack Mihály mellett
tanul, aki alig 1 évvel később „cseh legényei” szabadítja
fel. 4 évig dolgozik Pollack Mihály mellett, s a mester-
jártól levelel a bécsi Koch Henrikhez megy dolgozni.

Loch bízza meg özv. hg. Kinsky Rezőné villa-palotájával
építésével, melyet a legnagyobb elismerés övez. 1842 Münchenben
a Művészeti Akadémián tanul. Itt készíti el első terveit a
pesti Kémet Színházhoz. 1840. decemberében latin nyelvű utas-
levél kap, s útja a vándorlásban Poroszországon, Rómán, Hol-
landián, Francia- és Olaszországon át vezet. 7 hónap alatt
szelvéstelenül figyeli a fenti országok építészeti remekait, s a
kisebbségi terveiben felfedezhetőek ezek egy-egy motívuma.
Később Pollack igazgatóval társul, s együtt tervezik az.

keszvári Batthyányi-kastélyt. Ezután Józsa kerül, Károlyiak
építésze lesz. Befejezi Károlyi György palotáját a pesti Egyetem
utcában, majd a Jóti Templom építési terveit készíti el új ro-
mantikus stílusban. Ebből tervből épül fel a Jóti templom.

Ebből az alkotástól felfelé ível 400 Miklós nápolya. Romantikus
alkotások többsége ebből a korszakból származik. Ezek egy-
része csak terv maradt, vagy volt amelyik elpusztult (Keményi
Lórárd.) Idetartozik a Debreceni Színház és a Kecskeméti
evangélikus templom is. Fokozatosan tér át a romantikáról a

neoreneszánszra. Az átmenetet a Rác fűdő és a Hazai takarék-pénztár épülete jelenti. Ezekben az években épül fel a Vámház, egy sor főúri palota is. A következő nagy állomása pályájának a budapesti Operaház terve. 1878-81-ben épült olasz reneszánsz ízlésben. Többszögletű háromaxisos, oszlopokkal tagolt árkódos kocsialáhajtó, az emeleten hasonló tagolású loggia nyitja meg. Ezzel az épülettel önálló remekművet alkotott. Új 1868-ban folytatja a Hild tervei szerint megkezdett budapesti Szent István Bazilika építését, az általa

módosított terv alapján. A budapesti királyi vámpalota

bővítését az utolsó években kezdte meg. 1891-ben bekövetkezett

halála után ezt a munkát a Basilikával együtt Flawsz-

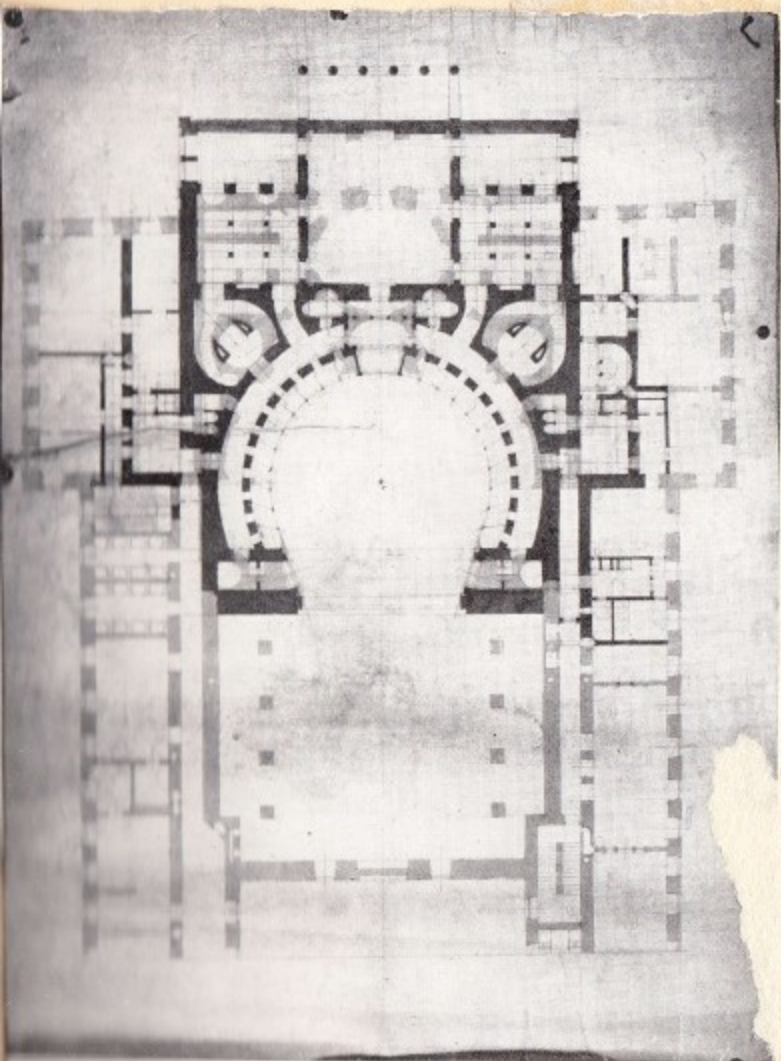
man Alajos fejezte be.

4bl Miklós mindmáig a magyar építészet leg-

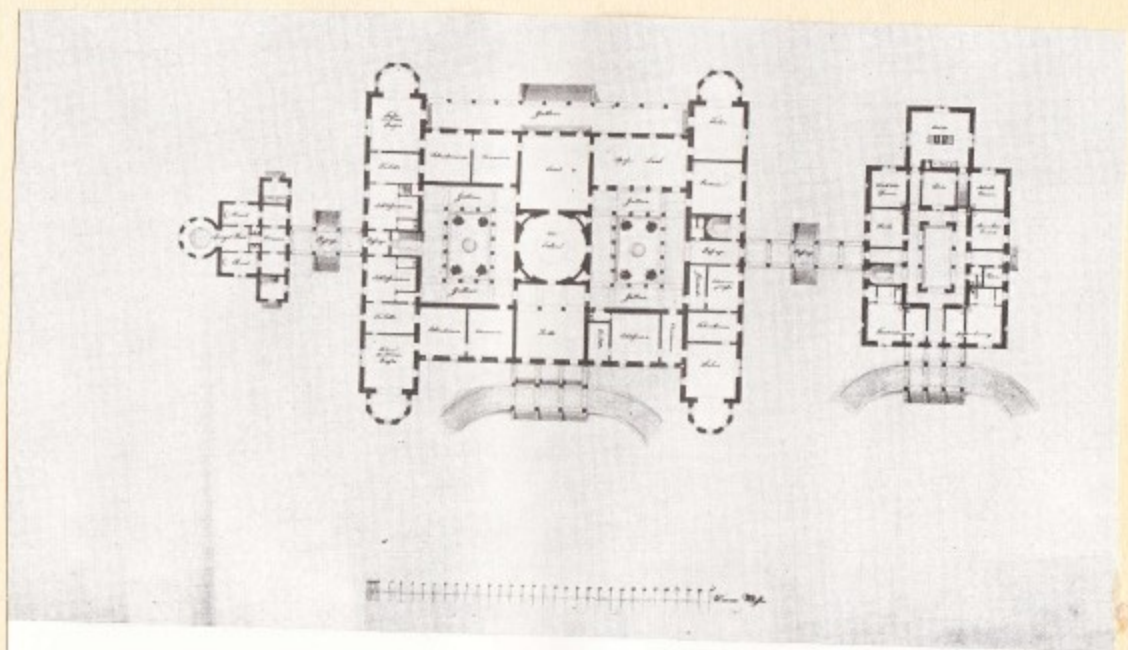
nagyobb alakjainak egyike. Alkotásai előtt ma is

híddalattal hajol meg az utókor.

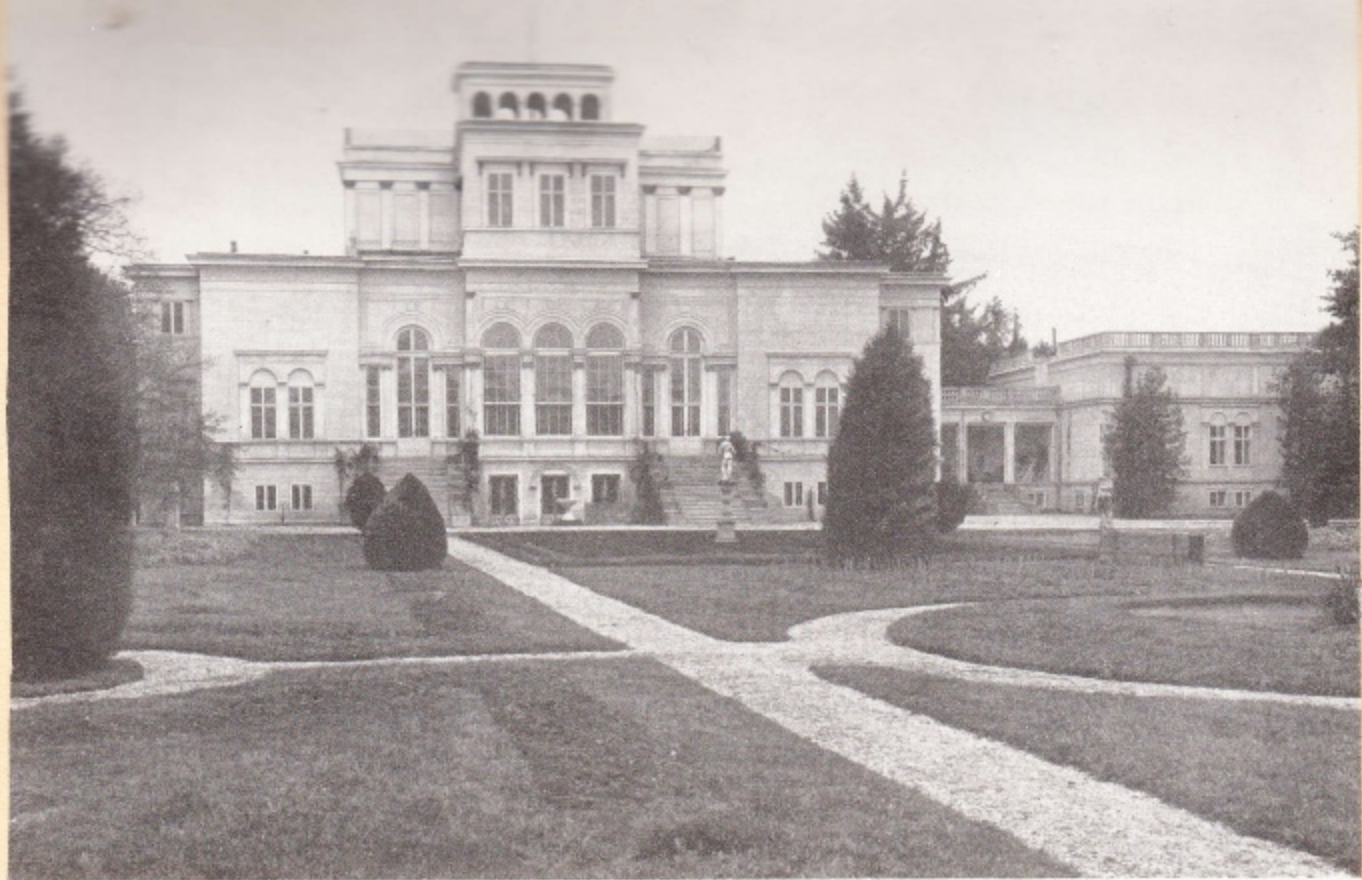
úntelek, 1971-72. Zalka Máté raj.

1. Átalakítási terv a pesti Német Színházhoz

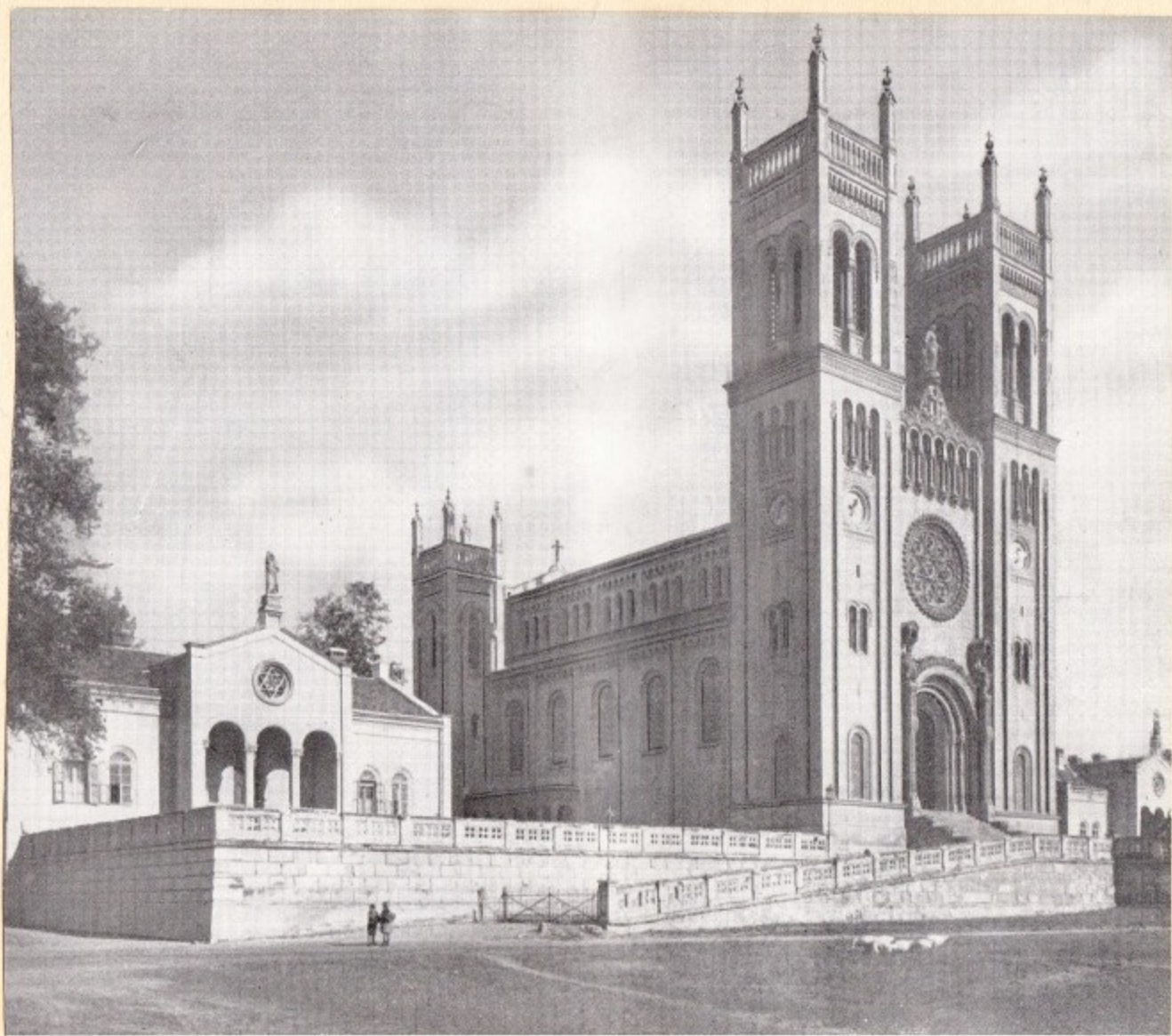
12. A főti kastély másik újjáépítési terve (alaprész)

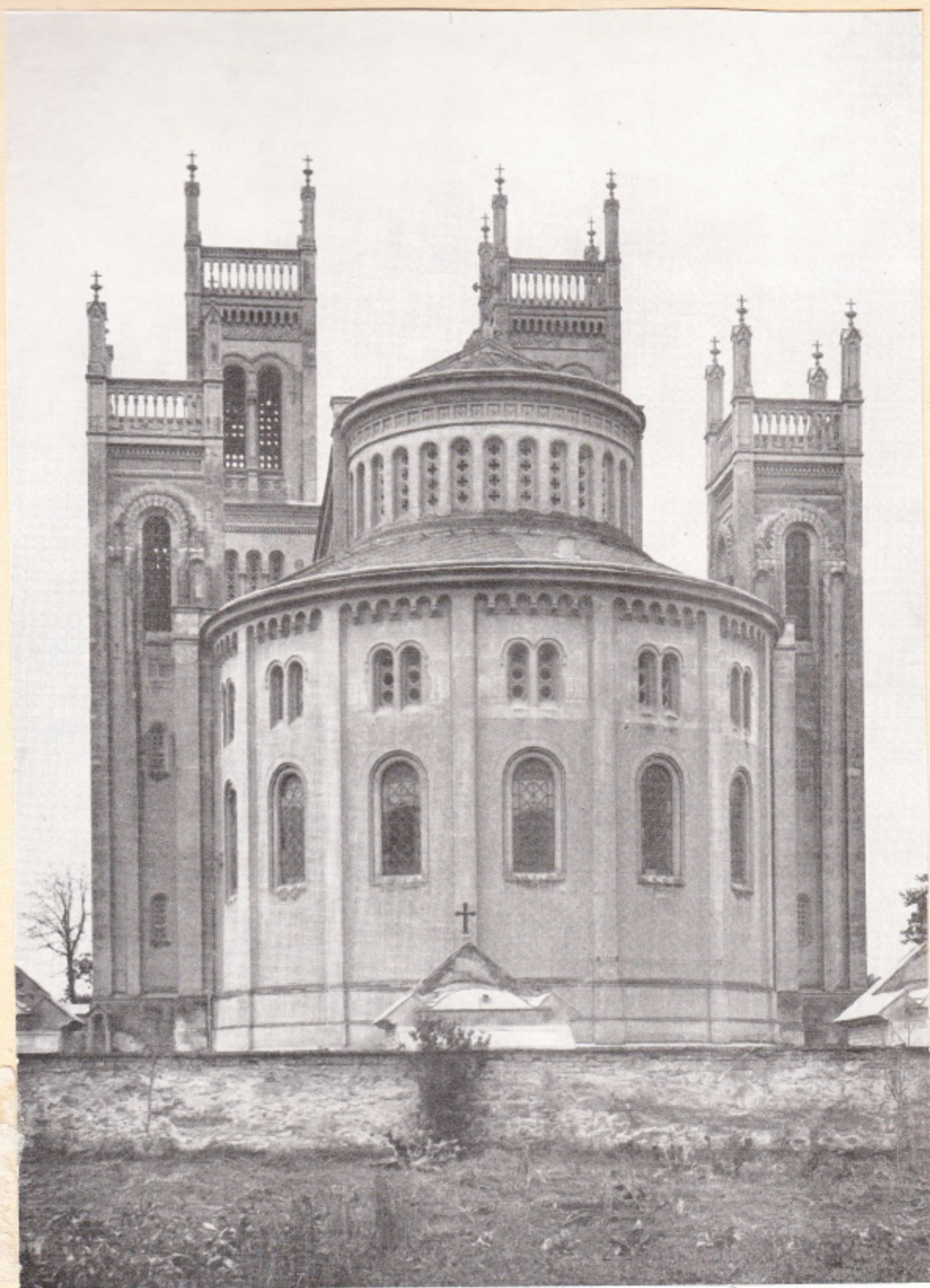
6. Az ikervári volt Batthyány-kastély

42. A budapesti Grabovszky—Balonyi villa

18. A főti templom, plébánia és iskola

20. A fóti templom keleti oldala

23. A főti templom főhajója

41. A keekemeni evangélikus templom (kőrajz)

113. A Kálvin tér a Geist-házzal, a Danubius-kúttal és a Pesti Hazai Takarékpénztár bérházával. Mindhárom Ybl Miklós alkotása

37. Ideiglenes diadalkapu terve

31. Az elpusztult Nemzeti Lovarda

86. A Rácfürdő langyos medencéje (metszet)

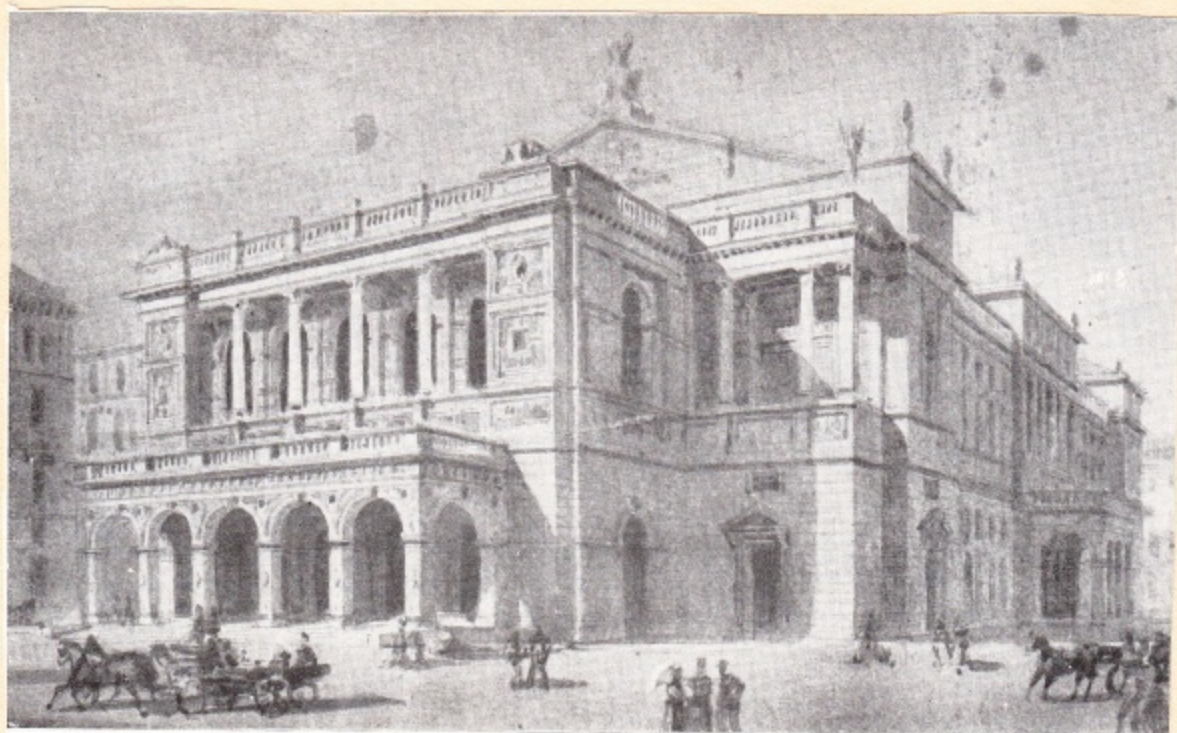

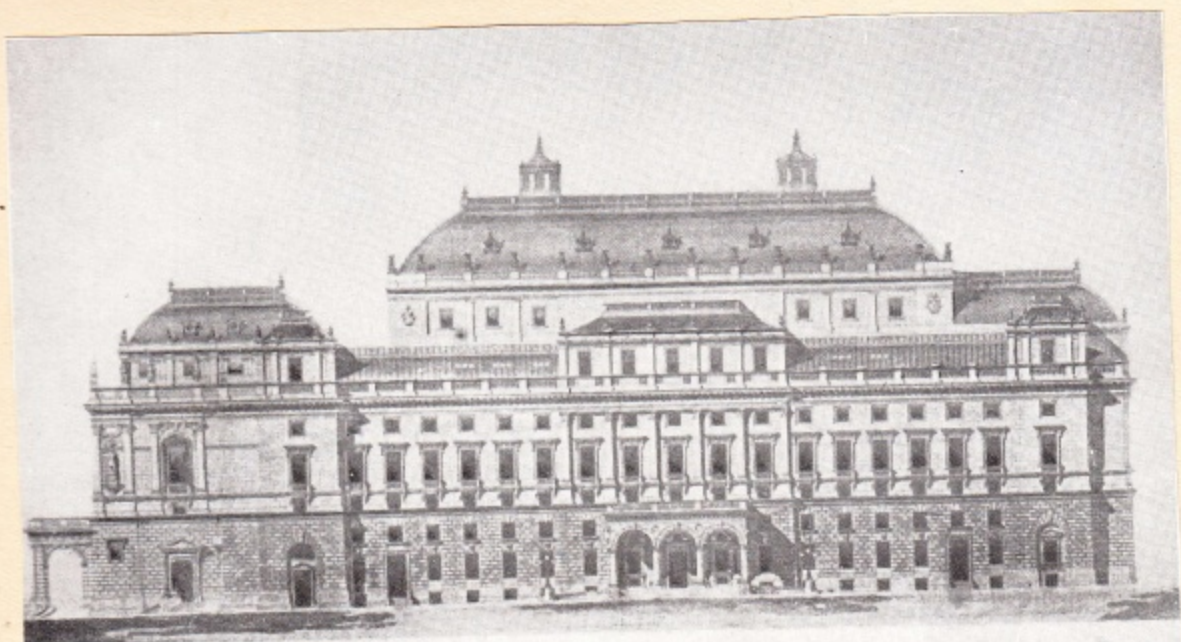
123. A Vámház udvarai

142. Az Operaház első megoldási terve

146. Az Operaház redukált terve

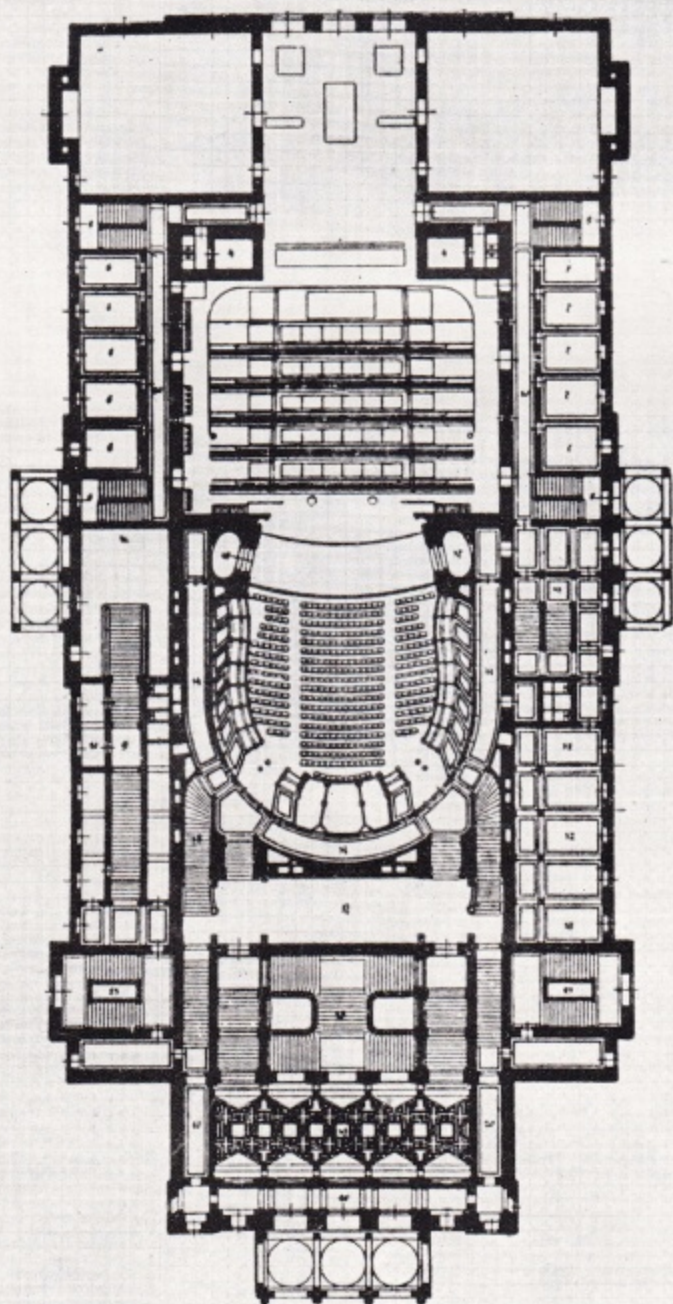
9. YBL MIKLÓS : AZ OPERAHÁZ OLDALHOMLOKZATA.

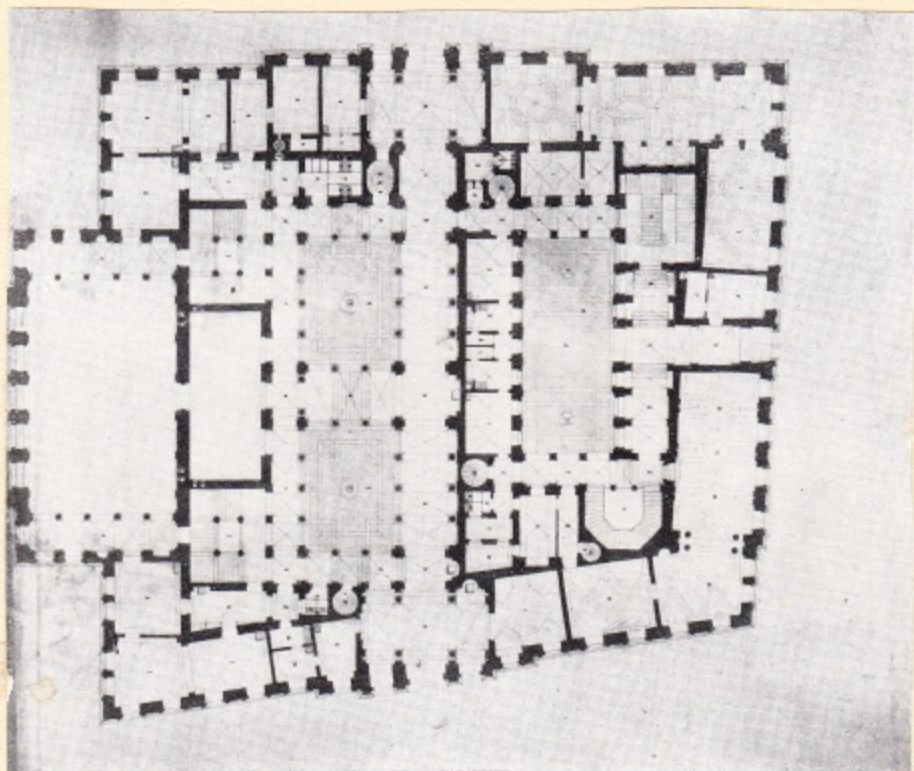
10. YBL MIKLÓS : AZ OPERAHÁZ VÉGLEGES MEGOLDÁSÁNAK ALTERNATÍV TERVE.

156. Az Operaház királylépcsőjének emelete

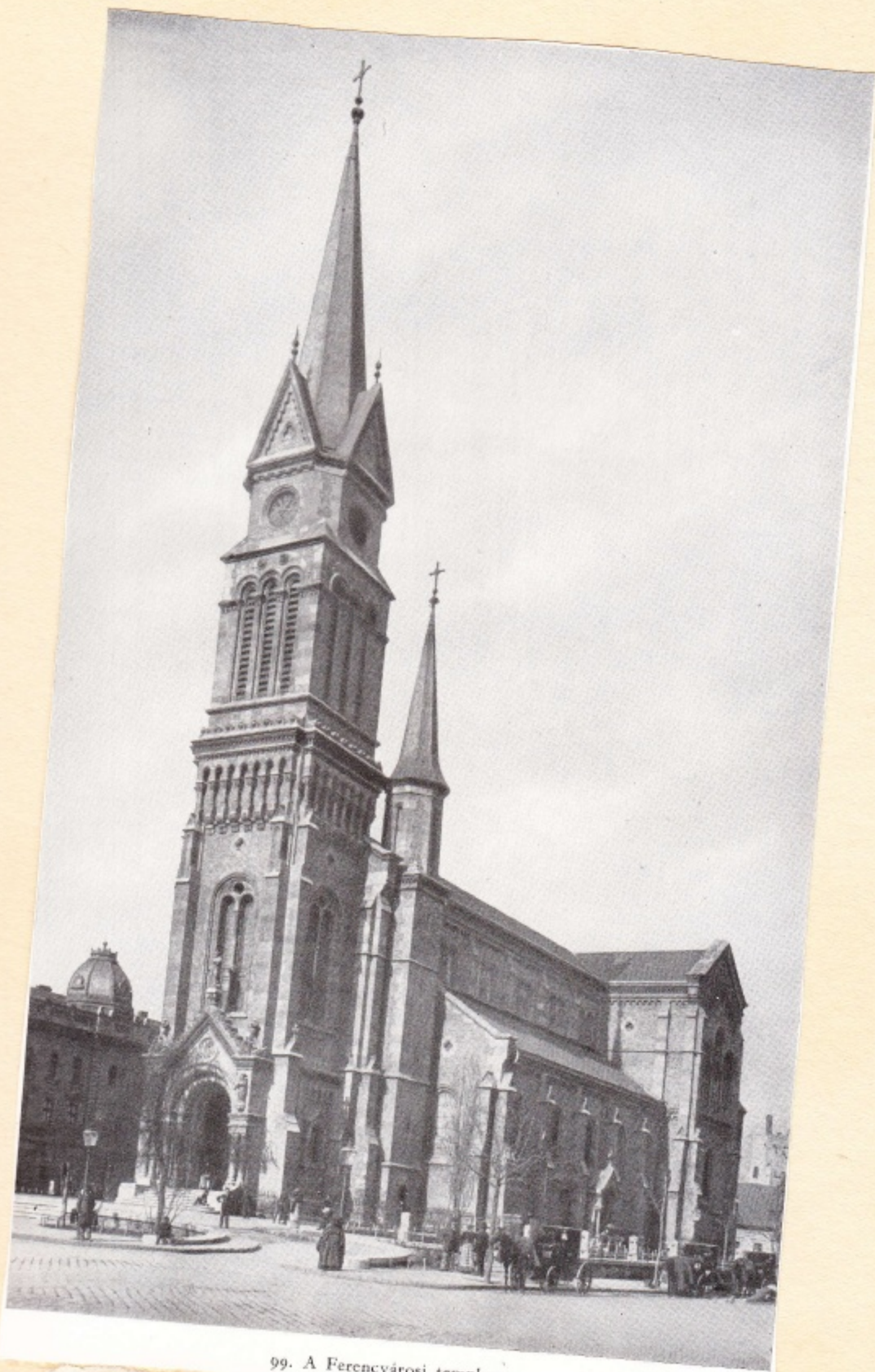
12. YBL MIKLÓS : AZ OPERAHÁZ ALAPRAJZA.

57. A Tudományos Akadémia pályaterve (alaprajz)

56. A Tudományos Akadémia pályaterve (homlokzat)

99. A Ferencvárosi templom

183. A Bazilika hátsó nézete

F = F

197. Dízsengő a bécsi Mérnök és Építész Egylet számára

D = D

202. Ybl Miklós szobra (Mayer Ede műve)

111 D

itz albumot készítette:

Gulyás Rosalind

Pető Sándor

Lénárt Ilona

Dudás Éva

Hegegy Mária

Szeleeki György

Csókai Emese

Körös Mária

Varga Mária

Bornási Ilona

Daróczy Ilona

Bera László

Oláh István

Demény István

Egri Márta

itz albumot a fent nevezett gyerekek készítette,
Munkács Sándor rajzeret.